

opusdei.org

Viši znanstveni suradnik Instituta “Ruđer Bošković”.

Urednica znanosti u Jutarnjem listu razgovarala je s hrvatskim fizičarem koji je sve donedavno živio u inozemstvu, radio u prestižnom CERN-u, jednim od 5 000 znanstvenika koji tragaju za 'Božjom česticom'

27.03.2008.

Osobno nikad nisam imao problem spojiti činjenicu da sam fizičar s time što sam vjernik. Naime, ne vidim

nijedan stav niti jedan rezultat u fizici koji je protivan vjeri. Ono što mi otkrivamo u znanosti jest da se u prirodi nalazi duboka razumnost. Da nema te razumnosti, zakonitosti u prirodi, naš posao znanstvenika ne bi imao smisla - rekao je dr. Vuko Brigljević (39), viši znanstveni suradnik Instituta "Ruđer Bošković".

Za dr. Brigljevića prvi put sam čula prije nekoliko godina u CERN-u (Europski centar za nuklearna istraživanja) u kontekstu jednog od najboljih mlađih hrvatskih znanstvenika koji se bave fizikom elementarnih čestica. Kada smo se prije nekoliko dana naposljetku upoznali, saznala sam i da je Vuko Brigljević jedan od čelnih ljudi Opus Dei za Hrvatsku. Opus Dei utemeljio je 1928. sveti Josemaria Escriva kao katoličku ustanovu koja laicima pomaže traženju svetosti u svakodnevnom životu. Tu organizaciju, koju u javnosti prati

imidž tajnovitosti, Ivan Pavao II. uspostavio je kao osobnu prelaturu. Opus Dei ima između 80.000 i 85.000 članova u osamdesetak zemalja. U Zagrebu djeluje od 2003., a ima 50 članova.

- Prelat u Rimu u svakoj regiji gdje djeluje Opus Dei imenuje regionalnog vikara. To je ovdje msgr. Jorge Ramos, svećenik iz Portugala. On se oslanja na jedno malo regionalno vijeće za Hrvatsku u kojem je nekolicina nas koji smo došli na početku. Opus Dei ima u Zagrebu centar za muškarce i centar za žene - objasnio je.

Obiteljske selidbe

Rođen je u Dubrovniku 1968., a kad su mu bile dvije godine, njegovi roditelji, po zanimanju liječnici, preselili su se u Švicarsku. - Dosta smo se selili, u početku smo živjeli u talijanskom, a zatim u francuskom dijelu Švicarske. Prva tri razreda

osnovne škole završio sam u Ženevi, a zatim smo se odselili u Fribourg gdje smo se skrasili. S roditeljima sam govorio hrvatski, a s bratom i sestrom francuski jezik. No nikad nisam formalno naučio hrvatski pa kod pisanja još moram konzultirati nekog od kolega na 'Ruđeru' - rekao je dr. Brigljević koji hrvatski govori s francuskim naglaskom.

U školi su ga podjednako zanimali fizika, matematika i računarstvo, no naposljetku je izabrao studij fizike na prestižnom ETH (Švicarski federalni tehnološki institut) u Zürichu, jednom od najboljih svjetskih sveučilišta za prirodne i tehničke znanosti. U svojoj bogatoj povijesti ETH se može pohvaliti sa čak 24 nobelovca, uključujući Einsteina i Röntgena te Hrvate Vladimira Preloga i Lavoslava Ružičku.

Velika osobna odluka

Doktorirao je fiziku elementarnih čestica na ETH, na osnovi eksperimenata koje je radio u CERN-u. Za postdoktorat izabrao je američko sveučilište Stanford, a 2002. godine se vratio u CERN.

- U CERN-u sam upoznao neke Hrvate poput dr. Ivice Puljaka iz Splita te Danijela Denegrija. Od jednog poljskog kolege čuo sam za vrsnu skupinu zagrebačkih fizičara pod vodstvom dr. Kreše Kadije koji surađuju u CERN-u. No moja odluka o povratku u Hrvatsku bila je vezana uz aktivnosti Opusa Dei. Kad sam se odlučio za povratak u Hrvatsku, ostvarujući tako svoju dugogodišnju želju, potražio sam posao u svojoj struci - prisjetio se dr. Brigljević koji se 2003. pridružio skupini dr. Kadije u Laboratoriju za fiziku visokih energija na Institutu "Ruđer Bošković".

Vuko Brigljević došao je u doticaj s Opusom Dei još u srednjoj školi tijekom aktivnosti koje je ta organizacija nudila mladima. - Moja je obitelj religiozna i ja sam vjeru primio od roditelja. No, u određenom trenutku nije dovoljno da čovjek živi samo u skladu s tradicijom nego od onoga što je primio mora napraviti osobnu odluku. Nisam razmišljao da postanem svećenik, odmalena me zanimala znanost. Opus Dei mi je najprije pomogao živjeti vjeru u svakodnevnom životu na konkretan i realan način. No, onda sam shvatio da Opus Dei nije samo nešto što mi pomaže nego je to možda moj životni put - ispričao je. Kaže da se život članova Opusa Dei izvana ne razlikuje od svakodnevne ostalih ljudi. Rade na svojim poslovima, puno njih, tzv. supernumerariji, vidi poziv u braku i ima obitelj.

- Ja pripadam numerarijima koji su manji dio članstva. Mi živimo u

celibatu, a na to smo se odlučili kako bismo se mogli intenzivnije posvetiti aktivnostima obrazovanja koje organizira Opus Dei - objasnio je dr. Brigljević koji živi u centru Opusa Dei u Vlaškoj ulici. Zamolila sam dr. Brigljevića da mi opiše svoj prosječni dan.

- Ujutro idem na misu, a zatim odlazim na 'Ruđer' gdje uglavno radim na našem projektu za CERN zajedno s dva znanstvena novaka, a i puno komuniciram s kolegama na CERN-u. Održavam pomalo i nastavu na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Navečer često imamo aktivnosti u centru Opusa Dei. Jučer sam grupi studenata držao tečaj o crkvenom nauku i kršćanskom duhu - ispričao je Brigljević.

Susret s Bogom

Oko Opusa Dei mnogo je kontroverzi. Po jednima, to je najbolja organizacija u Katoličkoj crkvi dok drugi tvrde da

je riječ o opasnoj sekti čiji je cilj ovladati svijetom.

- Ako mislite da se svako jutro dogovaramo s Bushom i Putinom o budućnosti svijeta, moram vas razočarati. Cilj Opusa Dei je duhovni, pomagati ljudima da pretvore svakodnevni život u mjesto susreta s Bogom. U svojim profesionalnim, političkim, kulturnim, ili socijalnim izborima svaki od nas je neovisan, kao i svi ostali katolici. Opus Dei otvoren je svim ljudima: ima ih koji su jako imućni, ali i onih koji jedva sklapaju kraj s krajem. Opus Dei elitna je organizacija samo po poimanju kršćanstva: sve krštene podsjeća da su pozvani težiti k svetosti - kaže.

Nastavili smo razgovarati o fizici i CERN-u u kojem ove godine počinje jedna od najuzbudljivijih, najambicioznijih i najskupljih intelektualnih avantura današnjice,

potraga za Higgsovim bozonom, popularno nazvanim “Božja čestica”. U CERN-u se sada upravo obavljaju posljednje pripreme pred početak rada LHC-a (Veliki hadronski sudarač), najvećeg akcelaratora u svijetu koji se nalazi u podzemnom tunelu opsega 27 kilometara (dijelom u Švicarskoj, a dijelom u Francuskoj).

- Fizika elementarnih čestica pokušava odgovoriti na pitanje koji su temeljni dijelovi tvari te koje su najelementarnije sile u fizici. Od LHC-a očekujemo odgovor na velik dio još otvorenih pitanja u fizici čestica. Higgsov bozon, kojega je nobelovac Leon Lederman više iz šale nazvao Božjom česticom, trebao bi biti odgovor na jedno od velikih pitanja fizike, a to je porijeklo mase - rekao je. Poput 5000 fizičara iz cijelog svijeta koji sudjeluju u “lovu” na “Božju česticu”, on ne krije uzbuđenje zbog eksperimenata koji slijede.

Po kojem mehanizmu elementarne čestice dobivaju masu? Higgsov mehanizam, nazvan prema škotskom fizičaru Peteru Higgsu, objašnjava to na vrlo elegantan način. Ako je taj mehanizam točan, onda mora postojati čestica Higgsov bozon. A ako Higgsov bozon postoji, mi ćemo ga naći u CERN-u - rekao je dr. Brigljević koji u CERN-u boravi dva mjeseca godišnje. Kako vidi znanost u Hrvatskoj u usporedbi sa svijetom?

Hrvatska znanost

- Ljudi su ovdje kao i drugi u svijetu. Nismo ni gluplji, ni pametniji u usporedbi s fizičarima koje sam sreo u Švicarskoj ili u Americi. Opasno je misliti da smo pametniji jer se zatvaramo u sebe i mislimo da od drugih nemamo što učiti - istaknuo je. - Relativno sam zadovoljan jer smo kao manja skupina uspjeli pridonijeti nekim rezultatima i prepoznati smo po svojim radovima.

Nedavno su me zamolili u CERN-u da unutar eksperimenta CMS preuzmem odgovornost za dio analize pa sada uz rad naše zagrebačke grupe moram koordinirati i rad nekih kolega u Engleskoj, Francuskoj, Grčkoj i Americi - ispričao je dr. Brigljević istaknuvši s druge strane da su sredstva za znanost u Hrvatskoj manja i teže je doći do opreme, djelomično i zbog veće i sporije birokracije. Isto vidi i u teškoćama s angažmanom mladih znanstvenika.

- Kad sam ja nakon diplome zatražio mjesto znanstvenog novaka u Zürichu, to je bilo riješeno za manje od dva mjeseca. Naš znanstveni novak Srećko Morović na to je mjesto čekao gotovo godinu i pol, a dio tog vremena je i volontirao, a njegov slučaj nije iznimka. A riječ je o pametnom i marljivom čovjeku kojega su u CERN-u pohvalili - kaže.

S osmijehom je priznao da ponekad u grupi s kolegama ateistima diskutira o pitanjima odnosa vjere i znanosti, ali da obično previše rade i ne stignu raspravljati o tome. Upitala sam ga je li čitao knjigu “Iluzija o Bogu”

Richarda Dawkinsa te što misli o tezi da je religija beskoristan, a ponekad i opasan proizvod darvinističke evolucije našeg mozga. Tu tezu danas zastupaju neki istaknuti znanstvenici i filozofi poput Richarda Dawkinsa i Daniela Dennetta.

Evolucija i religija

- Čitao sam dijelove Dawkinsove knjige koji su objavljeni u novinama. Dawkins se često ponaša kao križar prema vjeri, a ja ne vidim podlogu za to. Koristi principe evolucije da objasni svaki aspekt ljudskog ponašanja, i tu ide predaleko. Teorija evolucije jest ozbiljno znanstveno objašnjenje razvoja života na Zemlji, no tu postoji opasnost od

redukcionizma. To isto vrijedi kada se želi svesti svako ljudsko iskustvo na čistu biokemiju. Vrlo očito da tuga, zaljubljenost ili divljenje ispred umjetničkog djela imaju biokemijski izražaj koji je mjerljiv, no ja mislim da se ta iskustva ne mogu reducirati samo na biokemiju mozga. Možete tvrditi da su religijski osjećaji proizvod evolucije. No, iz znanstvene perspektive je to postulat koji morate dokazati. Osobno sam siguran da ga nikad nećete dokazati - rekao je Brigljević.

Tanja Rudež

.....

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/hr-hr/article/visi-znanstveni-suradnik-instituta-ruer-boskovic/> (23.02.2026.)